

Maula Ali Ke 72 Irfahat (Hindi)

رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ

मौला अली के 72 इशादात

संख्या : 20

पेशाक्षर :

मजलिसे अल मदीनतुल इल्मव्वा (दा'वते इस्लामी)

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلٰوٰةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ النُّبُوٰسِلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ السَّلَّيْطِنِ الرَّجِيْمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

کتاب پढنے کی دعا

اجز : شایخ تریکت، امریر اہل سونت، بانیتے دا'�تے اسلامی، هجرتے اسلامی
مولانا ابوبیلائل مسیح دینیاس انجمن کادیتی رجیبی دامت برکاتہم علیہم

دینی کتاب یا اسلامی سبک پढنے سے پہلے جعل میں دی ہر دعا پढ لیجیے
جو کوئی پڑنے یاد رہے گا । دعا یہ ہے :

اللّٰهُمَّ افْتَحْ عَلَيْتَا حُكْمَكَ وَلَا شُرْ
عَلَيْتَا حُكْمَكَ يَا ذَالْجَلَلِ وَالْأَكْرَامِ

ترجمہ : اے اسلامی ! ہم پر ایک حکمت کے دربارے خویل دے اور ہم پر اپنی
رہنمی ناجیل فرمائی ! اے انجمن اور بوجوگیں والے । (مشترف ج ۱ ص ۴۰ دار الفکر بیروت)

نوت : ابتدی آخریہ اک اک بار دوسرے شریف پढ لیجیے ।

تالیبے گرم مداری
و بکاری
و مارکرت

13 شوال مکررم 1428ھ.

کیامت کے روزِ حسرت

فرمانے مسٹا فرا : صَلَوٰتُ اللّٰهِ عَلَيْهِ وَآلِہِ وَسَلَّمَ : سب سے جیسا دھرم کیامت
کے دن اس کو ہوگی جیسے دنیا میں اسلام حاصل کرنے کا ماؤنٹ میلا مگر اس نے
حاصل ن کیا اور اس شاخہ کو ہوگی جس نے اسلام حاصل کیا اور دوسرے نے تو
اس سے سون کر نپاٹھیا لے کیا اس نے ن اٹھایا (یا' نی اس اسلام پر اعتماد ن
کیا) । (تاریخ دمشق لابن عساکر ج ۱ ص ۱۳۸ دار الفکر بیروت)

کتاب کے خریدار موتکجز ہوئے

کتاب کی تباہ میں نعمایاں خرابی ہو یا سفہات کم ہوں یا باہینڈگ میں
آگے پیچے ہو گئے ہوں تو مکتبہ تعلیم داری سے رجوع فرمائیے ।

ટ્રાન્સલેશન ડિપાર્ટમેન્ટ (દા'વતે ઇસ્લામી)

યેહ રિસાલા “મौલા અલી ﷺ કે 72 ઇશારાદાત”

મજલિસે અલ મદીનતુલ ઇલ્મખ્યા (દા'વતે ઇસ્લામી) ને ઉર્ડૂ જ્બાન મેં મુરત્તબ કિયા હૈ। ટ્રાન્સલેશન ડિપાર્ટમેન્ટ (દા'વતે ઇસ્લામી) ને ઇસ રિસાલે કો હિન્દી રસ્મુલ ખત્તમણી મેં તરતીબ દે કર પેશ કિયા હૈ ઔર મક્તબતુલ મદીના સે શાએઅ કરવાયા હૈ।

ઇસ રિસાલે મેં અગર કિસી જગહ કમી બેશી યા ગુલતી પાંદું તો ટ્રાન્સલેશન ડિપાર્ટમેન્ટ કો (બ જરીએ મક્તુબ, E-mail યા SMS) મુત્તલઅ ફરમા કર સવાબ કમાઇયે।

હુરૂફ કી પહ્યાન

ફ = ફ	પ = પ	ભ = ભ	બ = બ	અ = િ
સ = સ	ઠ = ઠ	ટ = ટ	થ = થ	ત = ત
હ = હ	છ = છ	ચ = ચ	જઃ = જઃ	જ = જ
ઢ = ઢ	ડ = ડ	ધ = ધ	દ = દ	ખ = ખ
જા = જ	જઃ = જઃ	ડઃ = ડઃ	ર = ર	જા = જ
જા = જ	સ = સ	શ = શ	સ = સ	જા = જ
ફ = ફ	ગ = ગ	અ = અ	જ = જ	ત = ત
ઘ = ઘ	ગ = ગ	ખ = ખ	ક = ક	ક = ક
હ = હ	વ = વ	ન = ન	મ = મ	લ = લ
ઈ = ઊ	ઇ = ઇ	એ = એ	એ = એ	ય = ય

રાબિતા : ટ્રાન્સલેશન ડિપાર્ટમેન્ટ (દા'વતે ઇસ્લામી)

મક્તબતુલ મદીના, સિલેક્ટેડ હાઉસ, અલિફ્ કી મસ્જિદ કે સામને,
તીન દરવાજા, અહેમદાબાદ-1, ગુજરાત

MO. 98987 32611 • E-mail :hind.printing92@gmail.com

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْبُرُّسَلِيْنَ ط
أَمَّا بَعْدَ فَأَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ السَّيِّطِنِ الرَّجِيْمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ط

3 مولا اُلیٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ عَنْهُ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ 72 ایشان

دعاۓ اُنْتَار : یا رबوال مُسْتَفْۤا ! جو کوئی 18 سافھات کا رسالا : “مولا اُلیٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ عَنْهُ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ 72 ایشان” پढ़ یا سुن لے، اسے مولا اُلیٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ عَنْهُ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ کے سادکے تماام سہابا و اہلے بیت کا سचوا گولام بننا اور اسے مولا اُلیٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ عَنْهُ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ کا جننتول فیرداوس میں پڈوں نسیب فرمائے۔

اَمَّا بَعْدَ فَأَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ السَّيِّطِنِ الرَّجِيْمِ

دُرُّ دے پاک کی فَجْيَلَات

एक बार किसी भिकारी (Beggar) ने गैर मुस्लिमों से सुवाल किया, उन्होंने मजाक के तौर पर मौला अली मुश्किल कुशा, शेरे खुदा रَبِّ الْعَالَمِينَ के पास भेज दिया जो कि सामने तशरीफ़ फ़रमा थे। उस ने हाजिर हो कर सुवाल किया तो आप رَبِّ الْعَالَمِينَ ने 10 बार दुरुद शरीफ़ पढ़ कर उस की हथेली पर दम कर दिया और फ़रमाया : मुझी बन्द कर लो और जिन लोगों ने भेजा है उन के सामने जा कर खोल दो। (कुफ़्कार हँस रहे थे कि ख़ाली पूँक मारने से क्या होता है !) मगर जब साइल ने उन के सामने जा कर मुझी खोली तो उस में एक दीनार था ! येह करामत देख कर कई गैर मुस्लिम मुसल्मान हो गए।

(راجحت القلوب، ص 142)

विर्द जिस ने किया दुरुद शरीफ़ और दिल से पढ़ा दुरुद शरीफ़

हाजतें सब रवा हुई उस की है अजब कीमिया दुरुद शरीफ़

صلوا عَلَى الْحَبِيبِ صَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّدٍ

मौला अली का तआरुफ़

मुसल्मानों के चौथे ख़लीफ़ा, अमीरुल मुअमिनीन हज़रते मौला अ़ली शेरे खुदा رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ मक्का शरीफ़ में पैदा हुए। आप की अम्मीजान हज़रते बीबी फ़ातिमा बिन्ते असद رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا ने अपने वालिद के नाम पर आप का नाम “हैदर” रखा, वालिद ने आप का नाम “अ़ली” रखा और हुज़ूर رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ने आप को “असदुल्लाह” के लक्ख से नवाज़ा (मिरआतुल मनाजीह, 8/412) इस के इलावा “मुर्तज़ा (चुना हुवा)”, “करार (पलट पलट कर हम्ले करने वाला)”, “शेरे खुदा” और “मौला मुश्किल कुशा” आप رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ के मशहूर अल्काबात हैं।

हज़रत मौला मुश्किल कुशा, अ़लियुल मुर्तजा, शेरे खुदा رَحْمَةُ اللّٰهِ عَنْهُ
की कुन्यत “अबुल हऱ्सन” और “अबू तुराब” है। आप प्यारे आक़ा,
मक्की मदनी मुस्तफ़ा ﷺ के चचाज़ाद भाई (Paternal
Cousin) हैं। आप رَحْمَةُ اللّٰهِ عَنْهُ ने 4 साल 8 माह, 9 दिन तक खिलाफ़त
फ़रमाई। 17 या 19 रमज़ानुल मुबारक को एक ख़बीस ख़ारिजी के
कातिलाना हम्ले से आप शहीद ज़ख़्मी हो गए और 21 रमज़ानुल मुबारक,
इत्तवार की रात शहीद हो गए।

(139-132، خُولفَاءِ رَاشِدِيَّن، س. 313) مص 100، تاریخ اخْلَفَاء، 4/ اسد الغابۃ،

اَعُمِّنْ بِحَمَّةِ النَّبِيِّ الْأَوَّلِينَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
अल्लाह रब्बुल इज़ज़त की आप पर रहमत हो और आप के सदके हमारी
बे हिसाब मगिफरत हो ।

अलिय्यल मृतजा शेरे खुदा हैं कि इन से खुश हबीबे किब्रिया हैं

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ * * * صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

شےरے خُودا کے ایشانات

- ﴿1﴾ اُمَال سے بढ़ کر اُس کی کُبُولیت کا اہتمام کرو، اس لیے کی پرہے جُ گاری کے ساتھ کیا گयا توڈا اُمَال بھی بहت ہوتا ہے اور جو اُمَال مکبُول ہو جائے توہ کہسے توڈا ہوگا؟ (8492: حديث، 278/ 2، 1: حسن)
- ﴿2﴾ (ईد کے دن فُرمایا :) ہر وہ دن جس میں اللہاہ پاک کی نا فُرمائی ن کی جائے ہمارے لیے اید کا دن ہے۔ (وقت القلوب، 38/ 2)
- ﴿3﴾ میں تुम پر دو چیزوں سے بہت جیسا دا خُوفِ جُدا رہتا ہوں : (1) خُواہیش کی پُرخی اور (2) لامبی ۱۰۰۰ دینے۔ (ازہر ابن المبارک، 255: حديث، 86)
- ﴿4﴾ جو شاخِس یہ گُمان رکھتا ہے کہ نےک آ' مال اپنا ابی گیر جنات میں داخیل ہوگا تو وہ ٹوٹی ۱۰۰۰ دینے کا شکار ہے۔ (ابن الولد، ص 11)
- ﴿5﴾ خُرچ کرو، تشوہیر (Show Off) ن کرو اور خُود کو اس لیے بُولند ن کرو کہ تुمھے پہچانا جائے اور تُھرا نام ہو بلکہ ٹھپے رہو اور خُاموشی یخیلیا کرو، سلامت رہو گے۔ (احیاء العلوم، 3/ 339)
- ﴿6﴾ انسان کا کُد 22 سال جب کی اُکُل 28 سال کی ڈم تک بढ़تی ہے، اس کے بآ'd مرتے دم تک تحریکات کا سلسلہ رہتا ہے۔ (الکواکب الدریۃ، 1/ 102)
- ﴿7﴾ گُناہوں کی نुہوسن سے یاد میں سُستی اور ریجک میں تُنگی آتی ہے۔ (طبقات الصوفیاء، 1/ 106)
- ﴿8﴾ بُندًا بے سبُری کر کے اپنے آپ کو ہلال رُوجی سے مہرُم کر دेतا ہے اور اس کے بآ وُجُود اپنے مُکَدّر سے جیسا دا ہاسیل نہیں کر پاتا۔ (المُسْطَف، 1/ 124)
- ﴿9﴾ جس "تکلیف" کے بآ'd "جنات" میلنے والی ہو وہ "تکلیف" نہیں اور جس "رہت" کا انعام "دوئِ خُ" پر ہو وہ "رہت" نہیں۔ (المُسْطَف، 1/ 140)

- ﴿10﴾ اپنی را� کو کافی سمجھنے والा خُتھے مें ہے । (الْمُتَظَرِفُ، 1/131)
- ﴿11﴾ جب تुम اپنے دushman سے بدلہ لئے پر کاڈیر ہو جاؤ تو اس کے شکرانے مें اسے مُعاوضہ کر دو । (الْكَوَاكِبُ الدَّرِيَّةُ، 1/102)
- ﴿12﴾ ان لوگों مें سے مत ہونا جिन्हें نسیہت اُسی وکٹ فَاعِدًا دेतی ہے جب ملائمت مें مُبالگا (‘या’नी بहت ج़ियादा شरमिन्दा) کیا جाए । (الْمُتَظَرِفُ، 1/139)
- ﴿13﴾ لالچ کی چمک دेख کر اکسر اُक्ल مار خا جاتی ہے । (الْمُتَظَرِفُ، 1/128)
- ﴿14﴾ جب کسی شاخ کی اُکل کامیل ہو جاتی ہے تو اس کی گُپتگू مें کمی آ جاتی ہے । (الْمُتَظَرِفُ، 1/146)
- ﴿15﴾ لوگों مें جو جِیادا ایلم والا ہوتا ہے وہ اَللّٰهُ اَعْلَمُ پاک سے جِیادا درتا، جِیادا ایجاد کرتا اور اَللّٰهُ اَعْلَمُ پاک (کی ریضا) کے لیے جِیادا نسیہت کرتا ہے । (منہاج العابدین، ص 16)
- ﴿16﴾ مال و اُلیاد دُنیا کی خेतی ہے اور نек آ‘مال آخِیرت کی، اَللّٰهُ اَعْلَمُ پاک اپنے بہت سے بندوں کو یہ سب اُतا فرماتا ہے । (حسن التسبیح، 3/174)
- ﴿17﴾ اگر مैं چاہूں تو سُرتوں پُر اتیہ کی تپسی سے 70 ڈنٹ بھر دूں । (‘या’نی اس کی تپسی لیختے ہوئے اس نے رجسٹر تیار ہو جائے کہ 70 ڈنٹ اسے ڈھانے ।) (قوث القلوب، 1/92)
- ﴿18﴾ اگر شراب کا اک کٹڑا کوئے مें گیر جائے فیر اس جگہ مnarab بنایا جائے تو مैں اس پر ارجان ن کہوں اور اگر دریا مें شراب کا کٹڑا گیرے فیر دریا خوش ہو اور وہां گاس پैदا ہو تو مैں اس مें اپنے جانوارों کو ن چراوں । (تفہیم مدارک، البقۃ، تحت الآیۃ: 219، ص 113)

﴿19﴾ لامبی اعممی دینے آخیزیرت کو بھلا تی हैं और ख्वाहिशात का इत्तिबाअ (Follow) हक़ से रोकता है। (شعب الایمان، 7، حدیث: 369)

﴿20﴾ اپنے घरों से मकिंड़यों के जाले (Spider's web) दूर करो, येह नादारी (तंगदस्ती) का बाइस होते हैं।

(تفصیر مدارک، پ 20، العکبوت، تحت الآیة: 41، 541)

﴿21﴾ हर नेकी करने वाले की नेकियों का वज्ञ किया जाएगा सिवाए सब्र करने वालों के कि इन्हें बे अन्दाज़ा व बे हिसाब दिया जाएगा।

(تفصیر غازن، پ 23، الزمر، تحت الآیة: 10، 410)

﴿22﴾ جन्नत के दरवाजे के क़रीब एक दरख़्त है उस के नीचे से दो चश्मे (Springs) निकलते हैं मोमिन वहां पहुंच कर एक चश्मे में गुस्ल करेगा उस से उस का जिस्म पाको साफ़ हो जाएगा और दूसरे चश्मे का पानी पियेगा उस से उस का बातिन पाकीज़ा हो जाएगा फिर फ़िरिश्ते जन्नत के दरवाजे पर (उस का) इस्तिक़बाल करेंगे।

(تفصیر کبیر، پ 24، الزمر، تحت الآیة: 479، 73، 9/ 63-64)

﴿23﴾ दो दोस्त मोमिन और दो दोस्त काफ़िर (थे), मोमिन दोस्तों में एक मर जाता है तो बारगाहे इलाही में अर्ज़ करता है या रब फुलां मुझे तेरी और तेरे रसूल की फ़रमां बरदारी का और नेकी करने का हुक्म करता था और मुझे बुराई से रोकता था और ख़बर देता था कि मुझे तेरे हुजूर हाजिर होना है, या रब ! उस को मेरे बा'द गुमराह न कर और उस को हिदायत दे जैसी मेरी हिदायत फ़रमाई और उस का इकराम कर जैसा मेरा इकराम फ़रमाया, जब उस का मोमिन दोस्त मर जाता है तो अल्लाह पाक दोनों को जम्म करता है और फ़रमाता है कि तुम में हर एक दूसरे की ता'रीफ़ करे तो हर

एक कहता है कि येह अच्छा भाई है, अच्छा दोस्त है, अच्छा रफीक है। और दो काफिर दोस्तों में से जब एक मर जाता है तो दुआ करता है, या रब ! फुलां मुझे तेरी और तेरे रसूल की फ़रमां बरदारी से मन्त्र करता था और बड़ी (या'नी बुराई) का हुक्म देता था, नेकी से रोकता था और ख़बर देता था कि मुझे तेरे हुज़ूर (या'नी तेरी बारगाह में) हाजिर होना नहीं, तो अल्लाह पाक फ़रमाता है कि तुम में से हर एक दूसरे की ता'रीफ़ करे तो उन में से एक दूसरे को कहता है बुरा भाई, बुरा दोस्त, बुरा रफीक ।

(तफ्सीर ख़ज़ाਇनुल इरफ़ान, पारह : 25, अज़्जुख़फ़, तहوتल आयह : 66)

﴿24﴾ इल्म ख़ज़ाना है और सुवाल करना इस की चाबी है, अल्लाह पाक तुम पर रहम फ़रमाए सुवाल किया करो क्यूं कि इस (सुवाल करने की सूरत) में चार अफ़्राद को सवाब दिया जाता है । सुवाल करने वाले को, जवाब देने वाले को, सुनने वाले और उन से महब्बत करने वाले को ।

(مسند الفردوس، 80/2، حدیث: 4011)

﴿25﴾ तीन चीज़ें हाफ़िज़ा (Memory) तेज़ और बल्म दूर करती हैं : (1) میس्वاک (2) रोज़ा (3) कुरआने पाक पढ़ना । (احیاء العلوم، 1/364)

﴿26﴾ जो बिगैर इल्म के लोगों को फ़तवा दे आस्मानो ज़मीन के फ़िरिश्ते उस पर ला'नत करते हैं । (المطفف، 1/39)

﴿27﴾ مज़्लूم के ج़ालिम पर ग़लबे का दिन (या'नी क़ियामत का दिन) ج़ालिम के मज़्لूم पर ग़लबे के दिन से ज़ियादा سख़त है । (المطفف، 1/186)

﴿28﴾ थोड़ी चीज़ देने से शर्म न करो क्यूं कि देने से मह़रूम रहना इस से भी थोड़ा है । (المطفف، 1/283)

﴿29﴾ اللّٰهُمَّ پاکِ کی کُسْمَ ! مैں کُرआنے کریم کی ہر آیت کے بارے مें جانतا ہوں کि وोہ کب اور کہاں ناجیل ہوئی، بےشک مेरے رब्बے کریم نے مुझے بहुت سامنے نے وालا دیل اور بہوٰت سُوْوَال کرنے والی جبَاان اُتھا فُرمائی ہے ।

(الطبقات الکبریٰ لابن سعد، 257 تغیر)

﴿30﴾ باروچے کیٰ یامٰت دُنْیا خُوب سُوْرَت شکل مें آए گی اور اُرجُع کرے گی : اے مेरے رب ! مुझے اپنا کوई والی اُتھا فُرمائی، اللّٰهُمَّ پاک فُرمائی گا : جا، تेरی کوई ہکُمیٰ کت نہیں اور نہیں مेरی بارگاہ مें کوई مکاٰم ہے کि مैں تुझے اپنا کوई والی اُتھا کرूں । چُنانچہ یہی پورا نے کپडے کی تُرہ لپेट کر جہنم مें فِکْ دی�ा جائے گا ।

(طیب الاولیاء، 1، 113)

﴿31﴾ بَلَارَى يَهُ نَهْنَهْ كِي تُوْجَهْ بَهُوتْ جِيَادَا مَالَ وَ أُولَادَ هَاسِيلَ هَوَ جَاهِ بَلِيكَ بَلَارَى يَهُ هَيَهُ كِي تَرَاهِ إِلَمَ جِيَادَا هَوَ اُورَ هِلَمَ (يَا' نِي كُوْبَتَهِ بَرَدَاشَتَ) بَهِي اُجَيِّمَ هَوَ اُورَ اللّٰهُمَّ پاکِ کی ڈبادتِ یہی جِيَادَا کَرَے کِي لَوَگَوْنَ سَے آگَے بَढَّ جَاهِ । جَبَ تُو نِكَيَ کَرَنَے مَيْنَ کَامْيَابَ هَوَ جَاهِ تَوْ تَوْ اَسَ پَرَ اَللّٰهُمَّ کَرِيمَ کَا شُوكَ اَدَأَ کَرَے اُورَ اَسَارَ گُونَاهَ مَيْنَ پَدَّ جَاهِ । اَللّٰهُمَّ پاکِ سَے یَسَ کَيِ بَخِيشَشَ مَانَگَ । اُورَ دُنْیا مَيْنَ بَلَارَى یَسَ آدَمِیَ کَوَ هَاسِيلَ هَوتَیَ ہَے جَوَ گُونَاهَ هَوَ جَانَے کَيِ سُوْرَتَ مَيْنَ تَبَباَ کَرَے کَے یَسَ کَيِ ڈِسَلَادَ کَرَے لَتَتَاَ ہَے یَوَ وَوَہَ شَاخَشَ جَوَ نِکِیَوَنَ کَرَنَے مَيْنَ جَلَدَیَ کَرَتاَ ہَے ।

(ابن ماجہ، ص 276، حدیث 708 ملخصاً)

﴿32﴾ مेरی 5 باتیں یاد رکھو (اوہ یہ اسی کیمیتی باتیں ہیں کि) اگر تُو یہ ٹنٹوں پر سُوْوَال ہو کر یہ نہیں تلاش کرنے نیکل لوگے تو ٹنٹ ثک جائے اُنکین یہ باتیں ن میل پا� گی : (1) بَنَدَا سِرْفَ اپنے ربّے کریم سے ۱۷۴ عَمَّیَدَ رکھے । (2) اپنے گُونَاهَوْنَ کی وَجْہَ سے ڈرata رہے । (3) جاہِیل “إِلَمَ” کے بارے

میں سووال کرنے سے ن شرما� । (4) اور اگر اُالم کو کیسی مسٹالے کا ایلم نہ ہو تو (ہرگیج ن باتا اور لامی کا ایضاً اور سافِ ایکار کرتے ہوئے) ”**أَعْلَمُ يَا أَنْعَلَمُ**“ نی اللّاہ پاک سب سے جیسا دا ایلم والہ ہے ।” کہنے سے ن بھرا اور (5) ایمان میں سب کی وہ ہے سیمیت ہے جیسا جیسم میں سر کی، اس کا ایمان (کامیل) نہیں جو بے سببی کا موجاہرا کرتا ہے । (شعب الایمان، 7/124، حدیث: 9718 تغیر قلیل)

﴿33﴾ اللّاہ پاک کے گومنام بندوں کے لیے خوش خبری ہے ! وہ بندے جو خود تو لوگوں کو جانتے ہیں لے کین لوگ انہیں نہیں پہچانتے، اللّاہ کریم نے (جننت پر مکرر فیض) **حَمْرَةِ الرِّيَاضِ** کو ان کی پہچان کردا ہے یہی لوگ ہدایت کے روشن چراغ ہیں اور اللّاہ پاک نے تمماں تاریک فیض نے ان پر جاہیر فرمایا دیے ہیں । اللّاہ پاک انہیں اپنی رحمت (سے جننت) میں داخیل فرمائے گا । یہ شوہرত چاہتے ہیں ن جو لم کرتے ہیں اور نہیں ریا کاری میں پड़تے ہیں । (ابن ماجہ، 2/437، حدیث: 437)

﴿34﴾ سونو ! کامیل فکریہ وہ ہے جو لوگوں کو رحمتے ایلاہی سے مایوس ن کرے، اللّاہ پاک کے اُجڑاں سے بے خوف نہ ہونے دے، اس کی نا فرمائی کی روحش ن دے اور کوئی آنے کریم کو چوڈ کر کیسی اور چیز میں رکھنے دے । (دارالمریف، 1/101، حدیث: 297)

﴿35﴾ اے لوگو ! ایلم کے سرچشمے، رات کے چراغ (یا نی راتوں کو جاگ کر ایبا دتے ایلاہی کرنے والے)، پورا نے لیباد اور پاکیجا دل والے بن جاؤ، اس کی وجہ سے آسمانوں میں تعمیری شوہرتم ہو گی اور جنمیں میں تعمیری جیکر بولند ہو گا । (دارالمریف، 1/92، حدیث: 256 تغیر)

﴿36﴾ ایلٰم مال سے بेहتر ہے । ایلٰم تیری ہیفا جنت کرتا ہے جب کि مال کی تुझے ہیفا جنت کرنی پડھتی ہے । ایلٰم فلائنا سے بढھتا ہے جب کि مال خرچ کرنے سے بھٹتا ہے । اُلیٰ ایلٰم سے لوگ مہببٰت کرتے ہیں । اُلیٰ ایلٰم، ایلٰم کی بادلٰت اپنی جیندگی میں اعلٰیٰ رَبِّنَا اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ کریم کی فرمائی بارداری کرتا ہے । اُلیٰ ایلٰم کے مرنے کے باعث بھی اس کا جیکرے خیر بآکی رہتا ہے جب کि مال کا فاراہدا اس کے ختم ہونے کے ساتھ ہی ختم ہو جاتا ہے اور یہی مُعْذَملا مالداروں کا ہے کि دُنیا میں مال ختم ہوتے ہیں اُن کا نام تک میٹ جاتا ہے اس کے بار اُکس ڈلما کا نام رہتی دُنیا تک بآکی رہتا ہے । مالداروں کے نام لئے والے کہنیں نجڑ نہیں آتے جب کि ڈلما اے دین کی ڈجھت اور مکام ہمسِ شا لोگوں کے دللوں میں کاہم رہتا ہے । (علیٰ الٰوَیٰ، 1/121)

﴿37﴾ تین اُمَل مُوشکل ہیں : (1) اپنی جان کا ہک اदا کرنا (2) ہر ہال میں اعلٰیٰ رَبِّنَا اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ پاک کا جیکر کرتے رہنا اور (3) اپنے جُرُورٰت مُنْدَ مُسَلِّمانَ بھائیوں سے مالیٰ تآکوں کرنا । (علیٰ الٰوَیٰ، 1/126)

﴿38﴾ جب تُو م کسی چیز کو ہاسیل کرنا چاہو تو فیر اس میں اسے لگ جاؤ کि بس ہر وکٹ یہی ہاسیل کرنے کی کوشش کرتے رہو ।

(تعلیٰمُ الْعَلَم، ص 109)

﴿39﴾ بے شک نے مات کا تا بُلُوك “شُوك” کے ساتھ ہے اور شُوك کا تا بُلُوك نے ماتوں کی جیادتی کے ساتھ ہے، یہ دو نوں اک دوسرے کو لاجیم ہے । پس اعلٰیٰ رَبِّنَا اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ پاک کی ترک سے نے ماتوں کی جیادتی اس وکٹ تک نہیں رکھتی جب تک کि بندے کی ترک سے “شُوك” ن رک جائے ।

(شُوك کے فوجاۓل، ص 11)

﴿40﴾ پارہ 28 سورتھریم کی آیت نمبر 6

(۱) ﴿يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَفَوَآتُنَّهُمْ مَا هُنَّا مُحْلِّيْكُمْ نَّا سَرَّ﴾ کی تفسیر بیان کرتے ہوئے ہے جسکے باوجود اینہا ایسے بخوبی کہا جاتا ہے کہ اپنے آپ کو اور اپنے بھائیوں کو بھائی کی طرح کام دے اور انہیں آدابے جیوندگی سیخا آؤ۔

(تفیر در منثور، 8/225)

﴿41﴾ میرے نجیک کوئی یہ ایسے شاخیسیت سے بढ کر پسندیدا نہیں جس نے اعلیٰ کریم سے اپنے نیک آمال نامے کے ساتھ مولانا کا تھا ہوئے۔

(تاریخ اکفار، ۳/۴۵)

شیخوں کی میمن کے بارے میں ایشانات

﴿42﴾ جو مुझے ہے جسکے بارے میں ابوبکر و عمار (رضی اللہ عنہما) سے اپنے کہہ گا تو میں اس کو مُفْتَری کی (یا نی بہتانا لگانا والے کو دی جانے والی) سزا دے گا۔

(تاریخ ابن عساکر، 30/383)

﴿43﴾ اس عالم میں نبی کے بارے میں صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَالْهُوَسَلَّمَ کے ساتھ بہتر (ہے جسکے بارے میں ابوبکر و عمار (رضی اللہ عنہما) ہے) 346/30 (تاریخ ابن عساکر) میں امام جعفر بن ابی طالب (رضی اللہ عنہ) نے فرمایا کہ یہ کوئی ہے جسکے بارے میں ابوبکر و عمار (رضی اللہ عنہ) سے بات تواتر مانکوکل ہے۔

(تاریخ اکفار، ۳/34)

﴿44﴾ (ہے جسکے بارے میں ابوبکر و عمار (رضی اللہ عنہ) شوک کرنے والوں اور اعلیٰ کریم سے پسندیدا بندوں کے امین(۲) ہیں، آپ ان ساتھ سی جیسا شوک کرنے والے

1 ترجیح کننے والے ایمان : اسے ایمان والوں اپنی جانوں اور اپنے بھائیوں کو اس آگ سے بچاؤ۔

2 تفسیر تباری کے ایک نویسنده اور باریک تفسیر میں لفظ ”امین“ کی وجہ ”امیر“ ہے۔

और سب سے ج़ियादा अल्लाह के पसन्दीदा हैं।

(تفسیر طبری، پ 4، آل عمران، تحت الآیہ: 144: 3، 455)

﴿45﴾ हम में सब से ज़ियादा बहादुर हज़रते अबू بक्र सिद्दीक़ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ही थे। (مندرجہ، 3/14، حدیث: 761)

﴿46﴾ याद रखो ! वोह (या'नी हज़रते अबू بक्र सिद्दीक़ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) इन्सानों में सब से ज़ियादा रहम दिल, नबिय्ये करीम صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ के यारे गार और अपने माल से हुज़ूर को सब से ज़ियादा नफ़्ع पहुंचाने वाले हैं।

(الریاض النفرة، 1/130)

﴿47﴾ हम सब سहाबा में हज़रते अबू بکر سیدیک رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ सब से अफ़ज़ل हैं। (الریاض النفرة، 1/138)

﴿48﴾ (क़सम खा कर इशाद فُरमाया :) अल्लाह पाक ने अबू بक्र का नाम “सिद्दीक़” आस्मान से नाज़िल فُरमाया है। (متدرک علی الصحیحین، 4/4، حدیث: 4461)

﴿49﴾ मैं तो हज़रते अबू بक्र سیدیک رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ की तमाम नेकियों में से सिर्फ़ एक नेकी हूं। (فضائل ابن بكر الصديق للشاربي، ص 51، رقم: 29، تاریخ ابن عساکر، 30/383)

﴿50﴾ हुज़ूर नबिय्ये करीम، رَأْوَرْهَم के बा'द सब से बेहतरीन शاخ़िس़य्यात (हज़रते) अबू بक्र व उमर (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا) हैं, किसी मोमिन के दिल में मेरी महब्बत और हज़रते अबू بक्र व उमर (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا) का बुग़ज़ جम्म़ नहीं हो सकते, और न ही मेरी दुश्मनी और हज़रते अबू بक्र व उमर (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا) की महब्बत जम्म़ हो सकती है।

(معجم اوسط، 3/79، حدیث: 3920، تاریخ ابن عساکر، 30/356)

जन्नत का इजाज़त नामा

एक बार हज़रते अबू बक्र सिद्दीक़ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ اُंगेर के और हज़रते मौला اُलीٰ शेरे खुदा رَبِّنَا اللَّهُ عَزَّلَهُ की मुलाक़ात हुई तो सिद्दीक़ के अक्बर मौला अली को देख कर मुस्कुराने लगे। हज़रते अलियुल मुर्तज़ा ने पूछा : “आप क्यूं मुस्कुरा रहे हैं ?” हज़रते अबू बक्र सिद्दीक़ ने फ़रमाया : “मैं ने रसूलुल्लाह صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ को ये हफ़्ते सुना कि पुल सिरात से वो ही गुज़रेगा जिस को अलियुल मुर्तज़ा तहरीरी इजाज़त नामा देंगे।” ये ह सुन कर हज़रते अलियुल मुर्तज़ा भी मुस्कुरा दिये और कहने लगे : “क्या मैं आप को रसूलुल्लाह صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ की तरफ़ से आप के लिये बयान कर्दा खुश खबरी न सुनाऊं कि रसूलुल्लाह صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ने इशाद फ़रमाया : पुल सिरात से गुज़रने का तहरीरी इजाज़त नामा सिर्फ़ उसी को मिलेगा जो अबू बक्र सिद्दीक़ से महब्बत करने वाला होगा।” (الرِّياضُ النَّصْرُ، 1)

अल्लाह ! मेरा हशर हो बू बक्र और उमर उस्मां ग़नी व हज़रते मौला अली के साथ

- हर सहाबिये नबी जन्नती जन्नती
- सब सहाबियात भी जन्नती जन्नती
- हज़रते सिद्दीक़ भी जन्नती जन्नती
- और उमर फ़ारूक़ भी जन्नती जन्नती
- हज़रते उस्मान भी जन्नती जन्नती
- फ़ातिमा और अली जन्नती जन्नती
- वालिदैने नबी जन्नती जन्नती
- हर ज़ौज़ए नबी जन्नती जन्नती

﴿51﴾ اپنی جبान کو کاوبू مें رخो ک्यूं کि آدمی کی هلکات جیسا دا گھٹگू کرنے مें है। (بخاری، ص 175)

﴿52﴾ جب بندہ فैت ہوتا ہے تو جمین में उस की जाए नमाज़ और آسمान में उस के अमल का ठिकाना उस पर रोते हैं। (ابن البارک، ص 114، حدیث: 336)

﴿53﴾ جو نماज़ में खड़े हो कर کुरआने करیم کी تیلادत करे، उस के لिये हर ہر فرج کे بदले 100 नेकियां हैं और जो बैठ कर تیلادत करे उस के لिये हर ہر فرج کे بदले 50 नेकियां हैं और जो نماज़ के इलावा बा वुजू तिलادत करे उस के लिये 25 नेकियां हैं और जो بिग्रेर वुजू तिलادत करे उस के लिये 10 नेकियां हैं और रात का कियाम (यानी इबादत) अफ़्ज़ल है क्यूं कि उस वक्त दिल جیسا دا فَارِسِي ہوتा ہے। (احیاء العلوم، 1/366)

﴿54﴾ تअُّجُوب ہے उस شख्स पर جو سامانے نजात रखने के बा वुजूद हلکات हो जाता ہے । پूछा गया : سامाने नजात क्या है ? فَرْمाया : इस्तِفَार । (احیاء العلوم، 1/414)

﴿55﴾ मैं उस شख्स को कामिल अक्ल वाला नहीं समझता जो سूرए بکरह की آखिरी दो آیات पढ़े बिग्रेर सो जाए । (احیاء العلوم، 1/454) वोह दो آیات येह हैं :

﴿أَمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلُّهُمْ أَمَنَ بِإِنَّ اللَّهَ وَمَلِئُوتَهُ وَكُلُّهُمْ
وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْ رُسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطْعَنَا عُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ
الْمُصِيرُ لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نُفَسِّسًا لَا وَسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا كَتَبَتْ طَرَبَّنَا لَا
تُؤَاخِذْنَا إِنَّ أُسْيِنَا أَوْ أَخْطَلْنَا رَبَّنَا وَلَا تُعَذِّلْنَا عَلَيْنَا إِرْضَرًا كَمَا حَبَّلْنَاهُ عَلَى الْأَنْزِينَ مِنْ
قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا لِهِ وَأَعْفُنَا وَأَغْفِرْنَا وَأَرْحَمْنَا أَنْتَ
مَوْلَانَا فَأَنْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكُفَّارِينَ﴾

तरजमा ए कन्जुल ईमान : रसूल ईमान लाया उस पर जो उस के रब के पास से उस पर उतरा और ईमान वाले सब ने माना अल्लाह और उस के फ़िरिश्तों और उस की किताबों और उस के रसूलों को येह कहते हुए कि हम उस के किसी रसूल पर ईमान लाने में फ़र्क़ नहीं करते और अर्ज़ की, कि हम ने सुना और माना तेरी मुआफ़ी हो ऐ रब हमारे और तेरी ही त़रफ़ फिरना है अल्लाह किसी जान पर बोझ नहीं डालता मगर उस की ताक़त भर उस का फ़ाएदा है जो अच्छा कमाया और उस का नुक़सान है जो बुराई कमाई ऐ रब हमारे हमें न पकड़ अगर हम भूलें या चूकें ऐ रब हमारे और हम पर भारी बोझ न रख जैसा तूने हम से अगलों पर रखा था ऐ रब हमारे और हम पर वोह बोझ न डाल जिस की हमें सहार (ताक़त) न हो और हमें मुआफ़ फ़रमा दे और बछ़ा दे और हम पर महर (रहम) कर तू हमारा मौला है तो काफिरों पर हमें मदद दे ।

अच्छी सिहूत के बारे में इशारादात

જી જો ખાના નમક (યા નમકીન ચીજ) સે શુરૂઆત કરતા હૈ અલ્લાહ કરીમ ઉસ સે 70 બીમારિયાં દૂર ફરમા દેતા હૈ । જી જો રોજાના સાત અંચ્ચા ખજૂરોં ખા લિયા કરે ઉસ કે પેટ કી બીમારિયાં ખત્મ હો જાએંગી । જી જો રોજાના 21 દાને સુર્ખે કિશમિશ (Red currant) કે ખા લિયા કરે અપને જિસમે કોઈ ના પસન્દીદા ચીજ ન દેખેગા । જી ગોશત ગોશત પૈદા કરતા હૈ । જી સરીદ અહલે અ઱્બ કા ખાના હૈ । જી નિફાસ વાલી ઔરત કે લિયે તર ખજૂરોં સે બેહતર કોઈ ચીજ નહીં । જી મછલી જિસમ કો પિઘલા દેતી હૈ (યા'ની દુબલા કર દેતી હૈ) । જી જો લમ્બી ઉમ્ર ચાહે વોહ નાશતા જલ્ડ (સુલ્હ સવેરે) કરે, શામ કા ખાના કમ ઔર તાખ્ખીર સે ખાએ ઔર ચાદર હલકી રખે યા'ની કર્જ ન લે ।

(عيون الاخبار، 3/293 ملقطا)

A decorative flourish or scrollwork design at the bottom right corner of the page.

(56) तीन आदतें मर्दों में बुरी मगर औरतों में अच्छी हैं : (1) बुख़ल (2) खुद पसन्दी और (3) बुज़दिली । **बज़ाहत :** क्यूँ कि औरत बख़ील (या'नी कन्जूस) होगी तो अपने और शौहर के माल की हिफ़ाज़त करेगी । खुद पसन्द होगी तो हर किसी से नर्म गुफ़तगू ना पसन्द करेगी और बुज़दिल होगी तो हर शै से घबराएगी, लिहाज़ा घर से बाहर नहीं निकलेगी और अपने शौहर के डर से तोहमत की जगहों से बचेगी । (اجياء العلوم، 50/2)

(احياء العلوم، 2/50)

﴿57﴾ ऐ ताजिरो ! अपना हळ लो और दूसरों का हळ दो, सलामती में रहेगे और थोड़े नफ़अ़ को मत ठुक्राओ वरना ज़ियादा नफ़अ़ से मह़रूम हो जाओगे । (احياء العلوم، 2/103)

(أحياء العلوم، 2/103)

﴿58﴾ तुम्हारा सच्चा दोस्त वोह है जो तुम्हारा साथ दे और तुम्हारे फ़ाएदे के लिये खुद को नुक्सान पहुंचाए। जब तुम्हें गर्दिशे ज़माना पहुंचे (या'नी तुम्हारे ह़ालात तंग हो जाएं) तो तुम्हारा सहारा बने और तुम्हारी हिफ़ाज़त के लिये अपनी चादर फैला दे। (احياء العلوم، 2/14)

(احياء العلوم، 2/214)

﴿59﴾ जब तुम में से किसी के पेट में दर्द हो तो अपनी बीवी से उस के महर में से कुछ रक्म मांगे और उस रक्म का शहद ख़रीदे और उस शहद को बारिश के पानी के साथ मिला कर पिये । यूं उस के पीने में हनाअ⁽¹⁾, शिफ़ा और मुबारक पानी का इज्जिमाअ² हो जाएगा । (اجماع العلوم / 262)

(احياء العلوم، 2/262)

١..... हनाअ से इस आयत की तरफ़ इशारा है : ﴿كُلُّ مَنْ عَنْ شَيْءٍ يُنَبَّهُ﴾ **तरज्मए कन्जुल ईमान :** और औरतों को उन के महर खुशी से दो फिर अगर वोह अपने दिल की खुशी से महर में से तुम्हें कुछ दे दें तो उसे खाओ रखता पचता (खुश गवार और मजे से) ।

﴿60﴾ لोگو ! تुम آپس مें شاہد کی مخالفیوں کی ترह हो جاؤ, اگर्चे दूसरे परिन्दे इन्हें कमज़ोर व हकीर (Inferior) جानते हैं लेकिन अगर उन्हें ये ह ما'लूम हो जाए कि शاہد की مخالفیوں के पेट में अल्लाह पाक ने बड़ी बरकत रखी है तो कभी उन्हें हकीर न जानते । (143) ﴿۱۴۳﴾

﴿61﴾ ऐ कुरआن सीखने वालो ! अहकामे कुरआनी पर अ़मल करो, اَلِيم वोही है जो इल्म हासिल करने के बा'द उस पर अ़मल करे और अपने इल्म को अपने अ़मल की मुवाफ़क़त में पूरा उतारे (या'नी उस का इल्म व अ़मल दोनों मुवाफ़िक़ हो जाएं) । (143) ﴿۱۴۳﴾

﴿62﴾ “تُؤْمِنُكُمْ إِلَّا هُنَّا هُنَّا” बेहतरीन रहबर है, “خُشَّعَ أَخْلَاقَكُمْ” बेहतरीन दोस्त है, “أَكْلُوكُمْ شُعُورُكُمْ” बेहतरीन साथी है, “अदब” बेहतरीन मीरास है, और “ग़م” तकब्बुर से भी ज़ियादा बदतर है । (144) ﴿۱۴۴﴾

﴿63﴾ मुसीबत और परेशानी भी एक मकाम पर पहुंच कर ख़त्म हो जाती हैं । इस लिये अ़क़्ल मन्द को चाहिये कि मुसीबत की हालत में सब्र करे ताकि मुसीबत अपनी मुद्दत पर चली जाए वरना मुद्दत ख़त्म होने से पहले मुसीबत को दूर करने की कोशिश मुसीबत को और बढ़ाती है ।

(144) ﴿۱۴۴﴾

इमामे ह़सन मुज्तबा को نसीहतें

﴿64﴾ बद बख़्त इब्ने मुल्जिम के ज़ख़्मी करने पर नवासए रसूل हज़रत इमामे ह़सन मुज्तबा رضی اللہ عنہ अपने प्यारे अब्बाजान हज़रते मौला اُलीٰ رضی اللہ عنہ की ख़दमत में रोते हुए हाजिर हुए तो हज़रते اُलीٰ رضی اللہ عنہ ने अपने लख़े जिगर से इर्शाद ف़रमाया : बेटा 8 बातें याद रखना : (1) सब

से बड़ी दौलत “अङ्कुल मन्दी” है (2) सब से बड़ी गुर्बत “बे वुकूफ़ी” है (3) सब से ज़ियादा वहशतो घबराहट “तकब्बुर” है (4) सब से ज़ियादा बुजुर्गी व करम “खुश अख़्लाक़ी और अच्छा किरदार” है। बेटा ! इन चार चीज़ों से हमेशा बचना : (1) बे वुकूफ़ की दोस्ती से, अगर्चे वोह नफ़्र पहुंचाना चाहता है लेकिन आखिर कार उस से तकलीफ़ ही पहुंचती है (2) झूटे साथी से, क्यूं कि वोह क़रीब को दूर और दूर को क़रीब कर देता है (3) कन्जूस के साथ से, इस लिये कि वोह तुम से उन चीज़ों को छुड़ा देता है जिन की तुम्हें सख़त ज़रूरत हो और (4) फ़ाजिर (या’नी गुनाहगार) की दोस्ती से इस लिये कि वोह तुम्हें थोड़ी चीज़ के बदले बेच डालेगा ।

(تاریخ الخلفاء، ص 145)

﴿٦٥﴾ جیسا دا ہو شیئاری دا اسلاں “بَدْ غُمَانِي” ہے । (تاریخ الکفار، ص ۱۴۶)

﴿66﴾ महब्बत दूर के खानदान वाले को क़रीब कर देती है और दुश्मनी खानदान के क़रीबी रिश्तेदार को दूर हटा देती है। हाथ जिस्म से बहुत ज़ियादा क़रीब है मगर गल सड़ जाने पर काट दिया जाता और आखिर कार दाग दिया जाता है।

(تاریخ اخلاقاء، ص 146)

﴿67﴾ जब मुझ से कोई ऐसी बात पूछी जाए जिस के जवाब में कहता हूं कि
अल्लाह पाक बेहतर जानता है कि मैं इस मस्तक से ना वाकिफ़ हूं तो उस
वक्त मुझे ख़ूब राहत पहुंचती है और मेरा ये ह जवाब खुद मुझे बहुत पसन्द
व मरगूब है ।

(تاریخ اخلفاء، ص 147)

﴿68﴾ लोगों में अःदलो इन्साफ़ करने वाले पर लाजिम है कि जो दूसरों के लिये पसन्द करे वोही अपने लिये पसन्द करे । (تاریخ اخلفاء، ص 147)

(تاریخ الخلفاء، ص 147)

69 तुम आखिरत के बेटे बनो ! दुन्या के नहीं इस लिये कि आज (या'नी

दुन्या में) अमल है, हिसाब नहीं और कल (या'नी आखिरत में) हिसाब है अमल नहीं। (حلیۃ الاولیاء، 1/117)

﴿70﴾ रियाकार की तीन अलामतें हैं जब अकेला हो तो इबादत में सुस्ती करे और नवाफ़िल बैठ कर पढ़े और जब लोगों में हो तो सुस्ती न करे बल्कि अमल ज़ियादा करे और जब लोग उस की तारीफ़ करें तो इबादत ज़ियादा करे, अगर लोग बुराई करें तो छोड़ दे। (تہبیۃ المُغْرِبین، ص 26)

﴿71﴾ जो जन्त का उम्मीद वार हुवा उस ने नेकियों में जल्दी की, जो जहन्म से डरा उस ने खुद को ना जाइज़ ख़्वाहिशात से रोक दिया और जिसे मौत का यकीन आ गया उस ने लज्जाते दुन्या को ख़त्म कर दिया।

(ماکثۃ القلوب، ص 31)

﴿72﴾ आंखें शैतान का जाल हैं आंख सरीउल असर (जल्द असर कबूल करने वाला) उज्ज्व है और बहुत ही जल्द हार जाता है, जिस किसी ने अपने जिस्मानी आ'ज़ा को अल्लाह पाक की इबादत में इस्त'माल किया उस की उम्मीद पूरी हुई और जिस ने अपने आ'ज़ाए बदन को ख़्वाहिशात के पीछे लगा दिया उस के आ'माल बातिल हो गए। (ماکثۃ القلوب، ص 92)

फ़ेहरिस

- مولا اُلیٰ کا تआرُف 2
- شेरے خُدَا کے ایشاداں 3
- شےخِ نے کریمین کے بارے مें ایشاداں 10
- جन्त کا ایجا�़ت نامा 12
- اच्छی سیहٹ کے بارے में ایشاداں 14
- امامے حسن مُعْتَبَر کو نسیहतें 16

شاد مزاد شیر یزد اس قوت پر فردگار
لَا فَتَحَى إِلَّا عَلَىٰ لَا سَيْفَ إِلَّا ذُو الْفَتَحِ

तरजमा :

हज़रते अली बहादुरों के बादशाह, खुदा के शेर और अल्लाह पाक की अता की गई ताक़त के अज़ीमुश्शान “शाहकार” हैं। इन जैसा कोई “बहादुर” नहीं और “जुल फ़िकार” के इलावा कोई तलवार नहीं।

978-969-722-179-0
01082186

فیضان مدینہ، مکتبہ اگران، پرانی بجزی منڈی کراچی

DAN +92 21 111 25 26 92

www.maktabatulmadinah.com / www.dawateislami.net
 feedback@maktabatulmadinah.com / ilmia@dawateislami.net